

ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
Factors Influencing the Decision to Pursue Higher Education
and Their Effects on the Retention of Undergraduate
Students at Prince of Songkla University, Surat Thani Campus

ปรียา รียาพันธ์^{1*}

สันติ โชติแก้ว²

Preeya Riyapan

Santi Chotkaew

Received : 7 ธันวาคม 2566

Revised : 17 พฤษภาคม 2567

Accepted : 5 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานีโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 235 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอนโดยการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิแยกตามคณะ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ปัจจัยและการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกด้วยโปรแกรมจาโมวี เวอร์ชัน 2.3.21 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อ ได้แก่

¹ อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

*Corresponding Author, Lecturer Dr. in Faculty of Science and Industrial Technology,
Prince of Songkla University Suratthani Campus

² อาจารย์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
Lecturer in Faculty of Science and Industrial Technology,
Prince of Songkla University Suratthani Campus

ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวและเกรดเฉลี่ยสะสม ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบในงานวิจัยนี้ คือ จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาทั้งหมด 8 ปัจจัย มีเพียง 4 ปัจจัยเท่านั้นที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว และเกรดเฉลี่ยสะสม ดังนั้น จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยให้ข้อคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการนักศึกษา และมีการจัดตั้งศูนย์ One Stop Service (OSS) เพื่อให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน

คำสำคัญ : ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อ การคงอยู่ของนักศึกษา นักศึกษาปริญญาตรี

Abstract

This study aimed to examine the factors influencing the decision to pursue higher education and their effects on the retention of undergraduate students at Prince of Songkla University, Surat Thani Campus. Data were collected from a sample of 235 undergraduate students using a two-stage sampling method with stratified sampling by faculty. A questionnaire was employed as the data collection instrument, and the data were analyzed through correlation analysis, factor analysis, and logistic regression analysis using Jamovi software, version 2.3.21. The findings revealed that four factors influencing the decision to pursue higher education — namely, curriculum, financial resources, personal reasons, and cumulative grade point average

(CGPA) — significantly affected student retention at the .05 level of statistical significance. A key contribution of this study is the identification that, of the eight factors initially found to influence students' educational choice, only these four factors demonstrated a statistically significant effect on student retention. Based on these findings, the researcher recommends that the university prioritize the continuous updating and development of curricula to ensure they remain current and aligned with student needs, and establish a One Stop Service (OSS) center to provide comprehensive counseling and holistic support for students.

Keywords : factors influencing the decision to pursue higher education, student retention, undergraduate students

บทนำ

EdPEx (Education Criteria for Performance Excellence) เป็นเกณฑ์ที่มุ่งเน้นให้สถาบันการศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืนเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศทางการศึกษา ซึ่งมีเกณฑ์ทั้งหมด 7 หมวด ได้แก่ การนำองค์กร (Leadership) กลยุทธ์ (Strategy) ผู้เรียนและลูกค้า (Customers) การวัด วิเคราะห์และการจัดการความรู้ (Measurement, Analysis, and Knowledge Management) บุคลากร (Workforce) การปฏิบัติการ (Operations) และผลลัพธ์ (Results) โดยการประเมินให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ (Results) ถึงร้อยละ 45 ของคะแนนประเมินทั้งหมด (National Science and Technology Development Agency, 2020) และด้วยพันธกิจหลักของสถาบันการศึกษา คือ การผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติ

โดยหนึ่งในค่านิยมและแนวคิดหลัก (Core Values and Concepts) ของเกณฑ์ดังกล่าวคือ ความเป็นเลิศที่มุ่งเน้นผู้เรียน (Student-Centered Excellence) ซึ่งเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่มุ่งเน้นการคงอยู่ของผู้เรียน เพราะผู้เรียนของสถาบันเป็นผู้ตัดสินใจผลการดำเนินการและคุณภาพของการจัดการศึกษาของสถาบัน ดังนั้น สถาบันจึงควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองต่อผู้เรียนและตรงกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ตลอดจนกลยุทธ์ในการพัฒนาการเรียนรู้ การทำให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจ ไม่ย่อท้อ และสร้างความภาคภูมิใจของผู้เรียนให้คงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษาจากสถาบัน (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2024) ดังนั้น ผู้เรียนถือได้ว่าเป็นผู้ที่สถาบันการศึกษาต้องมุ่งเน้นในการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นการเรียนรู้จนกระทั่งไปสู่การเป็นบุคลากรคุณภาพที่มีความเป็นเลิศในวิชาชีพและเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป

มหาวิทยาลัยในประเทศไทยบางแห่งซึ่งเป็นสถานศึกษาหลักในการพัฒนาบุคลากรคุณภาพเพื่อส่งต่อสู่ตลาดแรงงานต่าง ๆ กำลังประสบปัญหานักศึกษาเข้าศึกษาไม่เต็มจำนวนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้เกิดภาวะขาดทุนทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอในการบริหารจัดการ (Chienjuntuk et al., 2022) เนื่องด้วยปัจจุบันประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยทั้งหมดจำนวน 171 แห่ง ในขณะที่สัณตินักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2566 ภาคการศึกษาที่ 1 มีจำนวน 403,304 คน จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น พบว่า จำนวนมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ที่มีนักศึกษาใหม่มากกว่า 5,000 คน จำนวน 20 แห่ง มีจำนวนนักศึกษาใหม่รวมกัน 184,228 คน คิดเป็นร้อยละ 45.68 ของจำนวนนักศึกษาใหม่ทั้งหมด ในขณะที่มหาวิทยาลัยที่เหลือน้อยกว่า 150 แห่ง มีจำนวนนักศึกษาใหม่รวมกัน 219,076 คน คิดเป็นร้อยละ 44.32 (Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education, Science, Research and

Innovation, 2024) เป็นผลให้บางมหาวิทยาลัยมีจำนวนนักศึกษาน้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็นหนึ่งใน 150 มหาวิทยาลัยข้างต้นที่กำลังประสบปัญหาการมีจำนวนนักศึกษาไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดและมีแนวโน้มอัตราการลดลงของจำนวนนักศึกษาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา จากข้อมูลแผนการรับนักศึกษา (Office of Policy, Strategy and Planning, Office of the President, Prince of Songkla University, 2023) ในปีการศึกษา 2557 พบว่า มีนักศึกษาไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดร้อยละ 5.87 และมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 48.31 ในปีการศึกษา 2566 เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น พบว่า ในช่วงระยะเวลา 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่ไม่ครบตามเป้าหมายที่กำหนดโดยเฉลี่ยเท่ากับ 51.07 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การมีจำนวนนักศึกษาโดยประมาณร้อยละ 50 ของจำนวนนักศึกษาตามเป้าหมายย่อมแสดงถึงรายได้ที่ลดลงตามสัดส่วนข้างต้น และความต้องการเพิ่มจำนวนนักศึกษาอย่างฉับพลันแบบก้าวกระโดดจึงเป็นไปได้ยากเนื่องจากหลายปัจจัย เช่น อัตราการเกิดที่ลดลงและมีแนวโน้มลดลงมากขึ้นในอนาคต อัตราการแข่งขันจากมหาวิทยาลัยเนื่องจากการเพิ่มจำนวนของมหาวิทยาลัยที่มากขึ้น เป็นต้น ดังนั้น หนึ่งในแนวทางการแก้ปัญหาดังกล่าว คือ การรักษานักศึกษาให้คงอยู่ในมหาวิทยาลัยจนสำเร็จการศึกษาจึงเป็นการรักษารายได้เพื่อการบริหารจัดการภายในมหาวิทยาลัย

จากข้อมูลสถิติ นักศึกษา (Registration Office of Prince of Songkla University Surat Thani Campus, 2023) พบว่า จำนวนนักศึกษาทั้งหมดสภาพการเป็นนักศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2557 - 2565 ทั้งหมด 1,231 คน ถ้าคิดค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อคนต่อภาคการศึกษาที่ 18,000 บาท จะสูญเสียรายได้กว่า 22 ล้านบาท แต่มีงานวิจัยส่วนน้อยที่ให้ความสำคัญกับการคงอยู่ของนักศึกษา (Bechaida, 2023;

Wekullo, 2022) และยังไม่มีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีกับการคงอยู่ของนักศึกษา และจากข้อมูลสถิติการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี จนสำเร็จการศึกษา พบว่า แนวโน้มของการคงอยู่ของนักศึกษามีอัตราการลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 - 2564 ที่ร้อยละ 90, 73 และ 65 ตามลำดับ ในทำนองเดียวกันพบว่า จำนวนนักศึกษาที่คงอยู่จนสำเร็จการศึกษากับจำนวนรับเข้าศึกษาตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2561 - 2565 อยู่ที่ร้อยละ 73.1, 73.6, 60.8, 42.7 และ 46.6 ตามลำดับ (Office of Policy, Strategy and Planning, Office of the President, Prince of Songkla University, 2023) จากสถิติดังกล่าว จะเห็นว่า ด้วยแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างเร่งด่วน เพื่อการแก้ปัญหาได้อย่างทันทั่วถึงต่อไป

งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการรักษานักศึกษาให้คงอยู่จนสำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการบรรลุเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของนักศึกษา (Barbara, 2020) เพราะการรับรู้คุณภาพการสอนและชื่อเสียงของสถาบันมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักศึกษา โดยที่ความพึงพอใจของนักศึกษานั้นมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมในการเป็นสื่อกลางต่อการคงอยู่ของนักศึกษา (Hassani & Wilkins, 2022) อย่างไรก็ตาม ปัจจัยดังกล่าวอาจไม่ใช่ปัจจัยทั้งหมดที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เพราะมหาวิทยาลัยกำลังประสบปัญหาการคงอยู่ของนักศึกษา โดยมุ่งหวังว่า ผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายให้กับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาอื่น

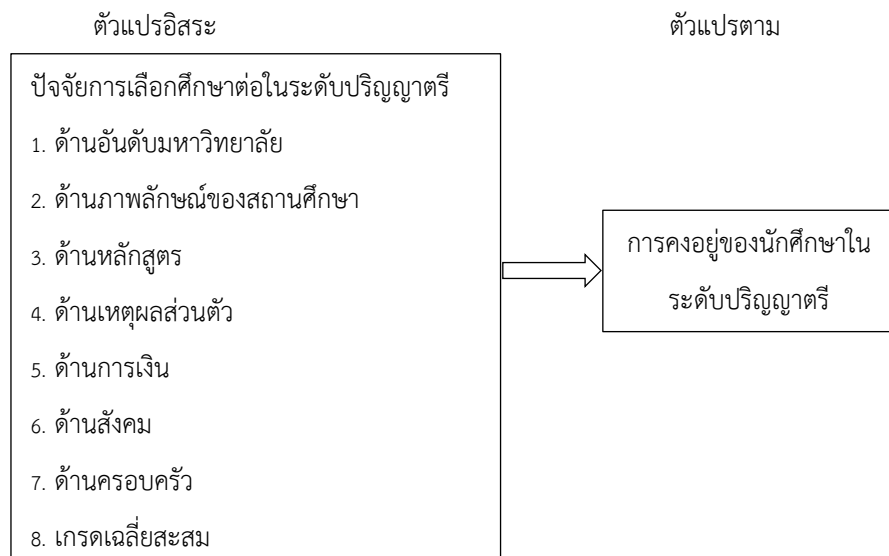
เพื่อให้สามารถเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาผู้เรียน และเป็นสถาบันการศึกษาที่สามารถบรรลุพันธกิจและมีคุณภาพอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านอันดับมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการเงิน ด้านสังคม ด้านครอบครัว และเกรตเฉลี่ยสะสม ในระดับมัธยมศึกษา (Ebzeeva, 2023; Duong et al., 2023; Hai et al., 2023; Moovoravit & Dowpiset, 2017; Sukthaworn & Ungkanawin, 2021; Tuan et al., 2022; Tran & Bui, 2020) เป็นตัวแปรอิสระเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บททวนวรรณกรรม

การคงอยู่ของนักศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการรักษานักศึกษาตั้งแต่เข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ทั้งนี้ การคงอยู่ของนักศึกษาเป็นตัวสะท้อนและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเท่าเทียมทางการศึกษา ภาพลักษณ์และความสำเร็จของสถาบันในการพัฒนานักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่อาจส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

เนื่องจากยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยที่ให้ความสำคัญในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงให้ความสำคัญกับการศึกษาปัจจัยการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระและศึกษาเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับการคงอยู่

ของนักศึกษา โดยอาศัยปัจจัยการเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาเป็นฐาน เพราะงานวิจัยจำนวนมากได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา แต่ยังไม่เคยมีการศึกษาว่า ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาหรือไม่ โดยสามารถจำแนกเป็น 7 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านอันดับมหาวิทยาลัย 2) ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา 3) ด้านหลักสูตร 4) ด้านเหตุผลส่วนตัว 5) ด้านการเงิน 6) ด้านสังคม 7) ด้านครอบครัว และ 8) เกรตเฉลี่ยสะสม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

อันดับของมหาวิทยาลัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญในการเลือกศึกษาต่อของนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ เพราะการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นเครื่องมือในการค้นหาข้อมูลและบ่งบอกถึงคุณภาพทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย (Ebzeeva, 2023) ในแอฟริกาใต้ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยถือเป็นปัจจัยสำคัญของนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อ เพราะการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นตัวชี้วัดในการเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเป็นข้อมูลเกี่ยวกับชื่อเสียง คุณภาพ และประสิทธิภาพของมหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียน นอกจากนี้ นักเรียนเห็นว่า มหาวิทยาลัยที่มีอันดับสูงกว่าจะให้โอกาสทางการศึกษา ทรัพยากรและโอกาสในการทำงานที่ดีขึ้น รวมถึงยังส่งผลต่อการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและสถานะทางสังคมในการเข้าศึกษาต่อกับมหาวิทยาลัยที่มีอันดับสูง ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของพวกเขา (Cullen et al., 2020)

ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา เช่น ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกมหาวิทยาลัยและวิชาเอกที่ต้องการศึกษา (Duong et al., 2023; Hai et al., 2023; Moovoravit & Dowpiset, 2017) รวมถึงสถานที่ตั้ง โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาล้วนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมศึกษา (Moovoravit & Dowpiset, 2017)

ด้านหลักสูตร การมีหลักสูตรตรงกับความต้องการของนักเรียนและเมื่อจบการศึกษาแล้วได้รับการยอมรับจากตลาดแรงงานเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียน (Sukthaworn & Ungkanawin, 2021) เพราะปัญหารองที่ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถคงอยู่จนสำเร็จการศึกษาได้ คือ ปัญหาจากหลักสูตรที่เลือกเรียนหรือความรู้ที่ได้จากอาจารย์ผู้สอนในปีแรกไม่ตรงกับความต้องการของตน (Bechaida, 2023)

ด้านเหตุผลส่วนตัว เช่น ปัจจัยที่ปรึกษาโดยครู เพื่อน ครอบครัวและญาติ กิจกรรมการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวของตนเองล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกมหาวิทยาลัยและวิชาเอกที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา (Duong et al., 2023; Hai et al., 2023) โดยที่ปัจจัยจากครูที่ปรึกษา เพื่อน ครอบครัวและญาติมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุด (Hai et al., 2023) รวมถึงการมีรุ่นพี่แนะนำให้เลือกเรียน มีเพื่อนส่วนมากให้ความนิยมล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนต่อในระดับปริญญาตรีของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในระดับมากถึงมากที่สุด (Sukthaworn & Ungkanawin, 2021)

ด้านการเงิน เช่น ค่าเล่าเรียน มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อการเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครฯ (Moovoravit & Dowpiset, 2017) เพราะปัญหาหลักที่ส่งผลให้นักศึกษาไม่สามารถคงอยู่จนสำเร็จการศึกษาได้ คือ ปัญหาด้านการเงิน (Bechaida, 2023) ดังนั้น ถ้าสถาบันการศึกษามีการช่วยเหลือทางการเงินจะเป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา (Wekullo, 2022)

ด้านสังคม เช่น โอกาสในการทำงานในอนาคต เป็นหนึ่งในปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยของนักเรียน (Duong et al., 2023; Hai et al., 2023; Tuan et al., 2022; Tran & Bui, 2020)

ด้านครอบครัว เช่น สถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของนักเรียนในการเลือกมหาวิทยาลัยและวิชาเอกที่ต้องการศึกษาต่อ (Duong et al., 2023; Hai et al., 2023)

เกรดเฉลี่ยสะสม (Cumulative Grade Point Average: CGPA) เป็นตัวแปรหนึ่งที่สำคัญในการทำนายการคงอยู่ของนักศึกษา (Tinto, 2022) และส่งผลต่อการทำนายการเลิกเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Addison & Williams, 2023) เพราะการมีเกรดหรือผลการเรียนที่ตกต่ำจะให้นักศึกษาเกิดความเครียดและขาดแรงจูงใจในการเรียนต่อในหลักสูตรที่กำลังศึกษา (Bechaida, 2023) แต่ถ้านักศึกษามีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระดับสูงระหว่าง 3.00 – 4.00 จะส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ (Tayaprasat et al., 2019)

โดยสรุป จากงานวิจัยก่อนหน้านี้ พบว่า ทั้ง 8 ปัจจัย ได้แก่ อันดับของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตร ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านการเงิน ด้านสังคม ด้านครอบครัวและเกรดเฉลี่ยสะสม ล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษา แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยที่แน่ชัดว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาจนสำเร็จการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดขอบเขตของงานวิจัย ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีที่ 1 – 3 ทั้งหมด 2,291 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2565 ที่ถูกสุ่มมาจาก ชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 235 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสองขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบมีชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้คณะเป็นชั้นภูมิ และขั้นที่ 2) ทำการสุ่มตัวอย่างสาขาโดยการกำหนดสัดส่วนสาขาจากแต่ละคณะดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนสาขาที่ถูกสุ่ม ขนาดประชากรและขนาดตัวอย่างของการวิจัย

คณะ	จำนวนสาขาที่ ถูกสุ่ม/จำนวนสาขา ทั้งหมด	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง
● วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอุตสาหกรรม	3/6	519	42
● ศิลปศาสตร์ และวิทยาการจัดการ	4/5	1,057	125
● โครงการจัดตั้ง คณะนวัตกรรมเกษตร และประมง	2/3	129	40

คณะ	จำนวนสาขาที่ ถูกกลุ่ม/จำนวนสาขา ทั้งหมด	ขนาด ประชากร	ขนาด ตัวอย่าง
● วิทยาลัยนานาชาติ	1/2	586	28
รวม	1	2,291	235

2. ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาจากปัจจัยการเลือกศึกษาต่อจำนวน 7 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านปัจจัยด้านอันดับของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านครอบครัว และเกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ การคงอยู่ของนักศึกษา (Retention)

3. ขอบเขตพื้นที่และเวลา ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากนักศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2565 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2565 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2565 ชั้นปีที่ 1 - 3 ทั้งหมด 2,291 คน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในปีการศึกษา 2565 ที่ถูกสุ่มมาจากชั้นปีที่ 1 – 3 จำนวน 235 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยมีการสร้างและประเมินคุณภาพแบบสอบถาม ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อ การเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.2 สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบเนื้อหา การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2.3 สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล โดยที่แบบสอบถามเป็นแบบมีโครงสร้างด้วยคำถามที่มีคำตอบที่ชัดเจน จำนวน 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ/เลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม ขณะที่กำลังศึกษา 2) ข้อมูลพื้นฐานทางครอบครัว เป็นแบบตรวจสอบรายการ/เลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย อาชีพ ผู้ปกครองและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนทั้งครอบครัว 3) ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกเรียน ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย

น้อยที่สุด โดยมี 7 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยด้านอันดับของมหาวิทยาลัย ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านสังคม และปัจจัยด้านครอบครัว และ 4) คำถามเกี่ยวกับการคงอยู่ของนักศึกษา มีสองคำตอบ คือ Yes หมายถึง การคงอยู่หรือไม่เปลี่ยนใจไปจากสถานศึกษาเดิม และ No หมายถึง การต้องการเปลี่ยนที่เรียนใหม่ที่ไม่ใช่สาขาเดิมหรือสถานศึกษาเดิม

2.4 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ด้วยค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index: CVI) ได้เท่ากับ 0.84 ปรับปรุงเครื่องมือตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและไปทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลในเบื้องต้นกับนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานีจำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Pilot study) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากสาขาที่ถูกเลือกดังตารางที่ 1 โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์ด้วยกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Forms) จากแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น

4. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการพิจารณาระดับความคิดเห็นของปัจจัยการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักศึกษาเพื่อกำหนดเป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา แล้วจึงวิเคราะห์สหสัมพันธ์โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ร่วมระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งเป็นข้อมูลที่อยู่ในมาตราการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio scale) ใช้การวิเคราะห์ปัจจัย (Factor analysis) ด้วยการหมุนแกนวิธี Varimax เพื่อกำจัดความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (multicollinearity) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก (Logistic

regression analysis) ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ระดับความคิดเห็นของปัจจัยการเลือกศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของนักศึกษา 2) ผลการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านต่าง ๆ

จากตารางที่ 2 นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่อบัณฑิตด้านสังคม ด้านหลักสูตร ด้านอันดับของมหาวิทยาลัย ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ด้านครอบครัว ด้านการเงินในระดับมาก และด้านเหตุผลส่วนตัวในระดับปานกลาง

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยต่าง ๆ

ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย (<i>M</i>)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (<i>SD</i>)	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านอันดับของมหาวิทยาลัย	3.87	0.80	มาก
2. ด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา	3.76	0.83	มาก
3. ด้านหลักสูตร	3.89	0.79	มาก

ปัจจัยการเลือกศึกษาต่อในระดับ ปริญญาตรีของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย (M)	ค่าส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับ ความคิดเห็น
4. ด้านเหตุผลส่วนตัว	3.16	1.04	ปานกลาง
5. ด้านการเงิน	3.44	1.02	มาก
6. ด้านสังคม	3.99	0.81	มาก
7. ด้านครอบครัว	3.71	0.79	มาก
รวม	3.71	0.69	มาก

2. ผลการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติกปัจจัยการเลือกศึกษาต่อที่ส่งผลกระทบต่อ การคงอยู่ของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี

ผลการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า มีค่าสถิติของ Bartlett เท่ากับ 8465.046 ด้วยค่าพินัยน้อยกว่า 0.001 นั่นคือ ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างยิ่งยวดที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 จึงจำเป็นต้องใช้วิเคราะห์ ปัจจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว และการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการวัด ความเหมาะสมของข้อมูลตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยโดยใช้ ค่าของ Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) (Kaiser, 1970) ผลการทดสอบ พบว่า ตัวแปรอิสระ ทุกตัวมีค่า KMO อยู่ในช่วง (0.864, 0.973) ซึ่งอยู่ในช่วง (0.67, 1) นั่นคือ เทคนิค การวิเคราะห์ปัจจัยเหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ (Navarro & Foxcroft, 2019)

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัย พบว่า มีการปรับอันดับใหม่ด้วยค่า Variance Explained จากมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านอันดับ ของมหาวิทยาลัย และปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งมีค่า Variance Explained เท่ากับ 13.12,

12.34, 12.12, 11.10, 9.48, 8.01 และ 7.19 ตามลำดับ ด้วยค่า Cronbach's alpha เท่ากับ 0.906, 0.929, 0.924, 0.940, 0.844, 0.918, 0.794 ตามลำดับ และได้ผลการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก ดังตารางที่ 3

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว และเกรดเฉลี่ยสะสม (CGPA) มีอิทธิพลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา (Persistence) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับนัยสำคัญ .05 โดยพบว่า ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน และปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวมีผลกระทบทางลบ แต่ CGPA มีผลกระทบทางบวกต่อการคงอยู่ของนักศึกษา ทั้งนี้เกรดเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาจะส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษากว่าสามเท่า (3.210) เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ต้องการคงอยู่ โดยสามารถทำนายความผันแปรของการคงอยู่และการไม่ต้องการคงอยู่ของนักศึกษาได้ร้อยละ 21.5

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก

Predictor	Estimate	SE	Z	p	Odds ratio
Intercept	-2.944	1.367	-2.153	0.031*	0.053
หลักสูตร	-0.492	0.178	-2.758	0.006**	0.611
การเงิน	-0.360	0.176	-2.051	0.040*	0.697
ภาพลักษณ์	-0.034	0.165	-0.209	0.835	0.966
สังคม	-0.059	0.171	-0.345	0.730	0.943
เหตุผลส่วนตัว	-0.411	0.167	-2.464	0.014*	0.663
อันดับของมหาวิทยาลัย	-0.280	0.187	-1.494	0.135	0.756

Predictor	Estimate	SE	Z	p	Odds ratio
ครอบครัว	-0.180	0.184	-0.982	0.326	0.835
CGPA	1.166	0.427	2.734	0.006**	3.210

Overall Model Test: $\chi^2 = 32.62$, $df = 8$, $p = <.001$

Nagelkerke $R^2 = 0.215$

องค์ความรู้ใหม่และการนำไปใช้ประโยชน์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ของสถานศึกษา ปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านครอบครัว และเกรตเฉลี่ยสะสม (Ebzeeva, 2023; Duong et al., 2023; Hai et al., 2023; Moovoravit & Dowpiset, 2017; Sukthaworn & Ungkanawin, 2021; Tuan et al., 2022; Tran & Bui, 2020) แต่งานวิจัยนี้ พบว่า จากปัจจัยดังกล่าว มีปัจจัยที่ไม่ได้ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาจนสำเร็จการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านภาพลักษณ์ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านอันดับมหาวิทยาลัยและปัจจัยด้านครอบครัว องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยนี้มีการค้นพบประเด็นที่น่าสนใจและเด่นชัด คือ มีเพียงปัจจัยด้านหลักสูตร ปัจจัยด้านการเงิน ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว และเกรตเฉลี่ยสะสมเท่านั้นที่ส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา จากปัจจัยดังกล่าวทำให้ฉายภาพลักษณะของนักศึกษาที่เข้าศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานีได้ชัดเจนมากขึ้น คือ นักศึกษามีความต้องการเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของตน ฐานะทางเศรษฐกิจ

มีผลต่อการศึกษาและเมื่อเข้าศึกษาต่อแล้วหากมีผลการศึกษาด้วยเกรดเฉลี่ยสะสมระดับสูงจะส่งผลให้โอกาสที่นักศึกษาคงอยู่จนสำเร็จได้สูงขึ้นกว่าสามเท่า

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลโดยเรียงลำดับตามความสำคัญของปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยด้านหลักสูตรส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ ถ้าหลักสูตรที่นักศึกษาเลือกเข้าศึกษาไม่ตรงกับความต้องการของนักศึกษาดังความตั้งใจแรกที่เขาศึกษาจะส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาในการศึกษาต่อหลักสูตรนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bechida (2023) ซึ่งพบว่า เหตุผลในการที่จะไม่ต้องการคงอยู่ในการศึกษาต่อในหลักสูตรนั้นคือ หลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของตน

2. เกรดเฉลี่ยสะสมส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงจะมีโอกาสในการคงอยู่จนสำเร็จการศึกษาสูงเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tayaprasat et al. (2019) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงจะส่งผลให้นักศึกษาคงอยู่จนสำเร็จการศึกษามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ทั้งนี้ เพราะเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับต่ำมากจะทำให้ให้นักศึกษาเกิดความเครียดในการเรียนและขาดแรงจูงใจในการที่จะทำให้เกรดสูงขึ้น เกรดที่ตกต่ำจะทำให้นักศึกษารู้สึกสิ้นหวังและจะนำไปสู่การไม่ต้องการคงอยู่หรือเลือกที่จะไม่เรียนต่อ แม้จะเป็นหลักสูตรหรือสาขาที่ตนเองชอบก็ตาม (Bechida, 2023)

3. ปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัวส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเหตุผลหลัก ๆ ของนักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี คือ แรงจูงใจภายนอกซึ่งได้รับ

อิทธิพลจากเพื่อนและการไม่มีสถานศึกษาอื่นรองรับในการศึกษาต่อ ซึ่งปัจจัยการเลือกเรียนดังกล่าวไม่ได้มาจากแรงจูงใจภายในของนักศึกษาเอง จึงส่งผลให้นักศึกษาได้เกรดเฉลี่ยต่ำเพราะขาดแรงจูงใจในการเรียน ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจภายในส่งผลต่อเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา (Mauliya et al., 2020) และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำจะส่งผลต่อการไม่คงอยู่ของนักศึกษา (Norvilitis et al., 2022)

4. ปัจจัยด้านการเงินส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากข้อมูลพื้นฐานพบว่า นักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานีร้อยละ 85 ครอบครัวมีฐานะทางการเงินระดับต่ำถึงปานกลาง ซึ่งมีเพียงส่วนน้อยที่ครอบครัวมีฐานะทางการเงินที่ดี ดังนั้น ปัจจัยด้านการเงินจึงมีส่วนสำคัญในการคงอยู่จนสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา และส่งผลให้นักศึกษาคงอยู่ลดลง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Bechida (2023) พบว่า ปัญหาทางการเงินเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญเหนือกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ของนักศึกษา เพราะถ้าหากนักศึกษามีปัญหาค่าใช้จ่ายในการศึกษา จะส่งผลให้นักศึกษาไม่คงอยู่ในระบบการศึกษา

โดยสรุป ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาที่เลือกศึกษาต่อระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี ถึงแม้ว่าปัจจัยในการเลือกศึกษาต่อจะประกอบด้วย อันดับมหาวิทยาลัย ภาพลักษณ์ของสถานศึกษา หลักสูตร เหตุผลส่วนตัว การเงิน สังคมและครอบครัวเป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา แต่ไม่ได้หมายความว่า ปัจจัยดังกล่าวจะส่งเสริมให้นักศึกษาคงอยู่ในสถานศึกษาจนสำเร็จการศึกษา นั่นคือ นักศึกษาอาจเกิดการเปลี่ยนใจและไม่เลือกศึกษาต่อกับสถานศึกษาเดิมหรือหลักสูตรที่กำลังศึกษาถ้าหากว่าหลักสูตรนั้นไม่ได้ตรงกับความต้องการของตนเหมือนกับความตั้งใจในปีแรกที่เข้าศึกษาและถึงแม้อาจารย์จะมีตำแหน่งทางวิชาการต่าง ๆ แต่ถ้าหากนักศึกษา พบว่า สิ่งที่อาจารย์สอนไม่ได้ตรงกับที่

ตนเองคาดหวังก็จะส่งผลให้นักศึกษาไม่คงอยู่ได้เช่นกัน (Bechida, 2023) ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญกับการสร้าง พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และควรมีศูนย์สนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้การช่วยเหลือนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ทั้งปัจจัยด้านการเงิน ด้านการให้คำปรึกษาในเรื่องส่วนตัวต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาในการเรียน เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาคงอยู่และสำเร็จการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ผู้วิจัยให้ข้อคิดเห็นว่า มหาวิทยาลัยควรจัดตั้งศูนย์ One Stop Service เพื่อให้การให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน ทั้งเรื่องการเรียนรู้ รวมถึงเรื่องส่วนตัว ซึ่งเมื่อนักศึกษามีปัญหาหรืออุปสรรคจะทำให้นักศึกษาเข้าถึงศูนย์ได้ง่ายกว่าหน่วยงานที่แยกหน้าที่จากกัน การแก้ปัญหาของนักศึกษาก็จะสามารถแก้ไขได้ทันเวลาที่ส่งผลให้นักศึกษาคงอยู่และสำเร็จการศึกษาได้อย่างราบรื่น

2. ฝ่ายประชาสัมพันธ์หลักสูตรควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้นหาคำถามที่เหมาะสมกับหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน เพื่อให้นักเรียนได้ค้นพบตัวตนที่สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีก่อนเข้าศึกษาต่อ เพื่อที่จะให้นักเรียนได้เลือกเรียนหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของตนเอง เพื่อผลการเรียนที่ดีและสำเร็จการศึกษาได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเป็นทรัพยากรที่มีความเป็นเลิศในอนาคต และจะส่งผลให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีการพัฒนาคุณภาพอย่างยั่งยืนและมีความเป็นเลิศทางการศึกษาต่อไปดังเกณฑ์ของ EdPEx ที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อทราบถึงข้อมูลเชิงลึกและนำมาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลให้รอบด้านมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้ค้นพบปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อการคงอยู่ของนักศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- Barbara, F. (2020). Higher education: Factors and strategies for student retention. *HETS Online Journal*, 10(2), 1-24. <https://doi.org/10.55420/2693.9193.v10.n2.14>
- Bechaida, A. A., M. (2023). Factors Affecting Student Retention and Attrition. *International journal of scientific and research publications*, 13(5), 239-241. <https://doi.org/10.29322/ijsrp.13.05.2023.p13730>
- Chienjuntuk, S., Kannarik, P., Paengsri, A., Faengkot, P. & Mande, T. (2022). Factors Affecting Students' Decisions on Undergraduate Studying in Mahamakut Buddhist University, Lanna Campus. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 287-306, <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/255407/172763> (in Thai)

- Cullen, M.D.M., Calitz, A.P., & Kanyutu, W. (2020). The Importance of University Rankings for Students' University of Choice: A South African Perspective. In: *Mogaji, E., Maringe, F., Ebo Hinson, R. (eds) Higher Education Marketing in Africa (315-342)*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-39379-3_12
- Duong, M. Q., Nguyen, V. T., Bach, T. N. D., & Lý, N. (2023). Influence of socioeconomic status and university's internal environment factors on university-choice decisions of postgraduate students in Vietnam. *International journal of education and practice*, 11(2), 218-231. <https://doi.org/10.18488/61.v11i2.3322>
- Ebzeeva, Y. (2023). University ranking as an element of attractiveness for potential enrollees. *Известия Саратовского университета. Новая серия*, 23(1), 33-38, (РЕЙТИНГ УНИВЕРСИТЕТА КАК ЭЛЕМЕНТ АТТРАКТИВНОСТИ ДЛЯ ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ АБИТУРИЕНТОВ). <https://doi.org/10.18500/1818-9601-2023>
- Hai, N. C., et al. (2023). Factors affecting the decision to choose a university of high school students: A study in An Giang Province, Vietnam. *International Journal of Evaluation and Research in Education*, 12(1):535-535. <https://doi.org/10.11591/ijere.v12i1.22971>

- Hassani, A. A., & Wilkins, S. (2022). Student retention in higher education: The influences of organizational identification and institution reputation on student satisfaction and behaviors. *International Journal of Educational Management*, 36(6), 1046-1064. <https://doi.org/10.1108/IJEM-03-2022-0123>
- Kaiser, H. F. (1970). A Second Generation Little Jiffy. *Psychometrika*, 35(4), 401-415.
- Moovoravit. P., & Dowpiset, K. (2017). Factors affecting the choice of university in Thailand among Thai international high school student's Grade 11 and Grade 12 in the central Bangkok area. *Assumption University Journals*, 3(2), 1-21.
- Mauliya, I., Relianisa, Z. R., & Rokhyati U. (2020). Lack of motivation factors creating poor academic performance in the context of graduate English department students. *Journal of Linguistics and Language Teaching*, 6(2), 73-85. <https://doi.org/10.29300/ling.v6i2.3604>
- National Science and Technology Development Agency. (2020). *Education Excellence Framework for Performance*. <https://edu.kps.ku.ac.th/edpex/index.php/management/> (in Thai)
- Navarro, D. J., & Foxcroft, D. R. (2019). Learning statistics with Jamovi: A tutorial for psychology students and other beginners. (Version 0.70). <https://doi.org/10.24384/hgc3-7p15>

- Norvilitis, J. M., Reid, H. M., & O'Quin, K. (2022). Amotivation: A Key Predictor of College GPA, College Match, and First-Year Retention. *International Journal of Educational Psychology*, 11(3), 314-338. <https://doi.org/10.17583/ijep.7309>
- Office of Policy, Strategy and Planning, Office of the President, Prince of Songkla University. (2023). *Student/Learner Admission Plan*. https://planning.psu.ac.th/index.php/component/content/article/plan-newstd?catid=17&Itemid=101&fbclid=IwAR2GvTWktxhySG29kh7AFdv_e8xjDL6Fks-HDqjFaQOhdKO2cLNb6Kgcp6c (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2024). *Download higher education statistics*. <https://info.mhesi.go.th/> (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary, Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2024). *Educational quality criteria for excellence Edition 2024-2027*. <http://www.edpex.org/2024/02/edpex-2567-2570.html> (in Thai)
- Registration Office of Prince of Songkla University Surat Thani Campus. (2023). *Students' statistics*. http://reg.surat.psu.ac.th/stdsum_index.php (in Thai)

- Sukthaworn, S., & Ungkanawin, K. (2021). Factors Influencing the Decision to Study for a Bachelor Degree, Faculty of Administration and Management, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang: A Case Study of the Academic Year 2018 Admission. *Journal of Suvarnabhumi Institute of Technology*, 7(2), 199-215 (in Thai)
- Tayaprasat, T., et al. (2019). Causal Factors Effectuated to Retention of Scholar in Mahamakut Buddhist University, Yasothon buddhist Collage. *Saeng-Isan Journal*, 16(2), 281- 297 (in Thai)
- Tinto, V. (2022). Increasing Student Persistence: Wanting and Doing. In: *Student Support Services (53-70)*. University Development and Administration. Springer, Singapore.
- Tran, V. D., & Bui, V. L. C. (2020). Factors Influencing the Decision of Vietnamese Students to Study English in the Philippines. *The Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(11), 595–606. <https://doi.org/10.13106/JAFEB.2020.VOL7.NO11.595>
- Tuan, N. A., et al. (2022). Determination of Factors Affecting the Study Decision of Students at University of Education, Vietnam National University Hanoi. *WSEAS Transactions On Business And Economics*, 20, 225-235. <https://doi.org/10.37394/23207.2023.20.22>
- Wekullo, S. C. (2022). Institution Type, Selectivity, and Financial Aid: An Examination of Institutional Factors Influencing First-Time Students Retention in Public Universities. *Social Education Research*, 4(1), 1-14. <https://doi.org/10.37256/ser.4120231725>